

Καὶ παραδέρνει όλονυκτίς | μέσ' 'ς τοῦ πελάγον τὴν ὀργὴν
ἀνάλαφρην γολέτα
Σ. Στεφάν. εἰς Ἀνθολ. Η. Ἀποστολίδ., 456.

Φορτωμένη μὲ κίτρα, εὐωδιασμένη
θὲ νὰ μᾶς πάη 'ς ἀνάκουστο ταξίδι
νύφη γολέτα ἀπὸ τὸ Γαλαξίδι
Ζ. Παπαντ. εἰς Ἀνθολ. Η. Ἀποστολίδ., 334.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Τῆς Γουλέτας τὸ Φτερό
Ἀμοργ.

γολέτι τό, Α. Παπαδιαμ., Χριστούγ. τεμπέλη, 29 γολετί Θεσσ. (Τρίκερ.) — Α. Παπαδιαμ., Χριστουγενν. διηγ., 108.

Ἐκ τοῦ οὗς. γολέτα.

Γολέτα, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς ἦσαν ἀραδιασμένα τριάντα μικροκάικα διαφόρου σκαριοῦ καὶ ἀρματοσιᾶς, γολέτια, βρατσέρες, τρεχαντήρια Α. Παπαδιαμ., Χριστούγ. τεμπέλη, ἐνθ' ἄν. Τὸ ἐξοκεῖλαν πλοῖον ἦτο τὸ γολετί τοῦ καπετὰν Κωνσταντῆ Α. Παπαδιαμ., Χριστουγενν. διηγ., ἐνθ' ἄν. || Ἄσμ.

Τοῦ καράβι κ' ἡ ναβέτα κὶ τοῦ μ'κρὸ τοῦ γουλετί
κάφανε τὴ μπουμπανέτα πού 'ταν μέσα 'ς τοῦ Βαθὺ
Τρίκερ.

γολετίτσα ἡ, πολλαχ. γουλετ-τίτσα Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γολέτα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτσα

Μικρὰ γολέτα ἐνθ' ἄν.: Ἄν δὲν ἐπλεε καμμιὰ βρατσέρα ἢ καμμιὰ γολετίτσα τὴν νύκτα ἐκείνην εἰς τὸ πέλαγος Α. Παπαδιαμ., Φόνισσ., 140.

γολετόμπρικο τό, Ἀθῆν. Πειρ. κ.ά. — Α. Σακελλ., Ἐγχειρ. ἀρμενιστ., 564 Ν. Κοτσοβίλ., Ἐξαρτ. πλοίων, 128 D. C. Hesseling, Mots marit., 16 Α. Παλάσκ., Ὀνοματολογ., 55 — Χιακὸν Ἀρχ. Βλαχογιάνν. 5,109 γολετόμπρικο Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ.

Ἐκ τῶν οὗς. γολέτα καὶ μπρίκι.

Εἶδος διστήλου ἱστιοφόρου πλοίου, μυοπάρων, διαφέρει τῆς γολέτας ὡς στερούμενον σιπαρίου καὶ προθόου ἐνθ' ἄν.: Σαλπάρησε μὲ τὸ γολετόμπρικο τοῦ καπ'τὰν Κώστα Ἀθῆν. Πειρ. Συνών. βρικό γολέτα, σκούνα.

γόλιν τό, Πόντ. γόλ'ν Πόντ. (Ἀντρεάντ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. kol = χεῖρ.

Ἡ χεῖρ ἐνθ' ἄν.: Παροιμ. Πὰς-ίμ' λιθάρ' ἔσυρεν κ' ἐπόμενεν τὸ γόλ'ν αὐτ'; (μήπως ἔρριξε πέτρα γιὰ νὰ πονέσῃ τὸ χεῖρ του; ἐπὶ τοῦ ἀπολέσαντός τι, τὸ ὅποιον ἀκόπως ἀπέκτησεν) Ἀντρεάντ.

γομανὸς ἐπίθ. Κρήτ. Μύκ. Σῦρ. γουμανὸς Δ. Κρήτ. Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γόμος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ανός.

Ἐπὶ προσώπων, ὁ εὐτραφὴς ἐνθ' ἄν.: Θωρῶ, σὺδεκνε, τὸ κοπέλι κ' εἶναι, κακὸ νὰ μὴν ἔχη, γουμανὸ-γουμανὸ (κοπέλι = παιδί) Δ. Κρήτ. β) Ἐπὶ πραγμάτων, τὸ ἔχον μεγάλον ὄγκον καὶ βάρος Σάμ.: Γουμανὸ αὐτὸ τὸ σακκὶ κὶ θὰ δυσκοιλιφτοῦμι νὰ τοῦ φορτώσωμι.

γομάρα ἡ, πολλαχ. γουμάρα πολλαχ. καὶ Τσακων.(Μέλαν. κ.ά.) γ'μάρα Εὐβ. (Αἰδηψ. Λιχάς) Στερελλ. (Ἀράχ.) ὁμάρα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἡμάρα Μακεδ. (Κοζ.) γουμάρω

Ἡπ. (Κωστάν.) Γενικ. γουμαρῶς Ἡπ. (Κωστάν.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γομάρι κατὰ τύπ. μεγεθ. Βλ. Γ. Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 8 καὶ ΜΝΕ 2,558.

1) Μέγα φορτίον Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Τσακων. (Μέλαν.) κ.ά.: Τὸ κουτρούκι σου θὰ κοπῇ μὲ τὴν ὁμάρα 'φτή, καμένη! (κουτρούκι = κεφάλι) Ἀπύρανθ. Ἐφερρες καὶ σὺ μιὰ ὁμάρα αὐτόθ. Ἐκὶ ποτσοῦντὲ νιὰ γουμάρα κάβα (ἔχουν φορτωμένους ἕνα μεγάλο, βαρὺ φορτίο ξύλα) Μέλαν. 2) Ἡ θήλεια ὄνος, ἄλλως γαῖδο ὄρα πολλαχ.: Ἀγόρασα—ποῦλησα μιὰ γομάρα πολλαχ. Σήμερα γέννησεν ἡ γομάρα Προπ. (Κύζ.) Βάβω γομάρα (γηραιὰ ὄνος) Ἡπ. (Αὐλότοπ.) Τρανάει ἡ γουμάρα (ὀργᾶ πρὸς ὀχείαν) Θεσσ. (Ἀετόλοφ. Ἀρματολικ. Βαθύρρ. κ.ά.) Μακεδ. Μιταγυρνεῖται ἡ γουμάρα (ὀργᾶ ἐκ δευτέρου πρὸς συνουσίαν) αὐτόθ. Πῆε ὁ λύκος κ' ἔφαε τὴ γομάρα μας Ἡπ. (Πάργ.) Ὅντας μᾶς ἔπιασε κοινκ' κ' ἄρμυγάμι γάλα ἀπὸν μιὰ γουμάρα κ' ἡπνιάμι Μακεδ. (Βροντ.). Θὰ σ' δείξουν ἰγὼ, γ'μάρα ξίστρουντ', πῶς μὲ λένι! (ὕβρις μετ' ἀπειλῶν κατὰ γυναικὸς) Στερελλ. (Ἀράχ.) Κοτζιάμιον γομάρα εἶναι καὶ τὴν ἔχει σκολεῖο (ὕβρις) Παξ. Φτοῦ σου, μωρὴ γουμάρα! (ὁμοίως) Ἡπ. (Ζαγόρ.) Οὐ νὰ χαθῇς, γ'μάρα, δὲ ντρέπῃσι Εὐβ. (Αἰδηψ.) Μαντουδιανὴ γουμάρα (μεγαλόσωμος θήλεια ὄνος καὶ μεταφ. ὕβρις πρὸς ἀνῆθικον γυναῖκα) Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν.) || Φρ. Τοῦ 'φαί ἡ γ'μάρα τοῦ φουμι (ἐπὶ ἀτόμου δυστροπήσαντος) Εὐβ. (Λιχάς). Τά 'χιτι σὰ γύφτικις γουμάρις (ἐπὶ ζώων ἀδεσμεύτων) Θεσσ. (Νερόμυλ.) || Παροιμ. φρ. Ἐδεσε τὴ γουμάρα του (ἐξησφαλίσθη) Ἡπ. Τὴν ἔχει δεμένη τὴ γουμάρα του (ταυτόσ. μὲ τὴν προηγούμεν.) Ἡπ. (Κοκκιν.) Συνών. φρ. Ἐδεσε τὸ γάιδαρό του. Ἐχασίτ' γουμάρα (ἐξέπεσεν οἰκονομικῶς) Μακεδ. (Κοζ.) Γίγ' ἡ ψήτ' γουμάρα (ὑπέστη δυσβάστακτα βάρη) Ἡπ. || Παροιμ. Δὲν εἶναι πού 'φαγε ὁ λύκος τὴ γουμάρα, μὰ πῶς σφαλᾶς τὰ στόματα τοῦ κόσμου; (εἰς τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν ὑπέστη τις ἀκολουθοῦν καὶ τὰ δυσμενῆ σχόλια τῶν περὶ αὐτὸν) Λέσβ. (Ἀγιάσ.) Ἡ κατάρρα εἶμι γουμάρα. Ὁλ' τὴ μέρα βόσζ' κὶ τοῦ βράδ' πηγαῖν 'ς τοῦ νοικουκύρ' (ἡ ἀρὰ τελικῶς ἐπιστρέφει εἰς τὸν καταρῶμενον) Μακεδ. (Σέρρ.) Ἐχ' οὐ Θιὸς πουλλές γουμάρις, ἀλλ' ἡ θ' κιά μου ψόφ'σι (ἀνάγκη διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων νὰ ἀναπληροῦμεν τὰ ἀπολεσθέντα) Ἡπ. (Ἀρτοπ.)

Κ' οἱ γουμάρις πνίθηκαν, | μὰ κὶ τοῦ χάζ' ἀπούκαμάμι (ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων διὰ τὰ ἑαυτῶν ἀτυχήματα) Μακεδ. (Σιάτ.)

Ὅποιους γιαλέγει τὴν παπάρα, | παίρνει πάντα τὴ γουμάρα (οἱ σχολαστικοὶ πάντοτε ἀποτυγχάνουν) Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν. Βρύσ.)

Ἐφαγ' ἡ λύκος τ' γουμάρα, | ἔλα νὰ παρ'ς κὶ τ' σαμάρα, νὰ μὴ φάη κὶ τ' γιλάδα

(ἐπὶ τῶν προνοούντων πρὸς ἀποφυγὴν ἐπερχομένων δυστυχημάτων) Θεσσ. (Κρυόβρ. Σουκαμν.) || Ἄσμ.

Ἐχασα τὴ γουμάρα μου μὲ ξύλα φορτωμένη

Ἡπ. (Ἰωάνν.)

Σ τὸ μύλο πού τὸν ἔστειλα ἔχασε τὴ γομάρα

Ἡπ. (Κωστάν.)

Ἡ παπᾶς ἀπ' τὴ Βουβάλα | κυνηγοῦσι μιὰ γουμάρα

Θεσσ. (Κρυόβρ. Σουκαμν.)

Ὅταν πάη 'ς τοῦ χουράφι, | ἀστουχάει τό 'να τοῦ βόδι, τὴ γουμάρα μὲ τοῦ σπόρου

Μακεδ. (Δεσκάτ.)

Σήκον, πιθιρὰ γουμάρα, | πάει ἡ ἡλιος 'ς τὴν καμάρα Θεσσ. (Κρυόβρ.)